

РЕШЕНИЕ

№ 12974

гр. София, 26.07.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XI КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ,
в публично заседание на 21.06.2024 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Веселина Женаварова

ЧЛЕНОВЕ: Георги Тафров

Людмила Коева

при участието на секретаря Розалия Радева и при участието на прокурора Пламен Райнов, като разгледа дело номер **4333** по описа за **2024** година докладвано от съдия Веселина Женаварова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208 и сл. от Административно-процесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по касационна жалба на Б. Д. Н., ЕГН [ЕГН] от [населено място], подадена чрез адв. Н. А., срещу Решение № 1266 от 26.02.2024 г., постановено по адм. дело № 1033/2023 г. по описа на АССГ, с което е отхвърлен иска му срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ (ГДИН) в размер на 20 000 лева за обезщетение на неимуществени вреди, претърпени в периода от 19.07.2022г. до 30.08.2022 г. от обявена за нищожна Заповед №12/18.07.2022г. на началника на Затвора-С..

В жалбата са наведени като касационни основания неправилност на първоинстанционното решение поради допуснати при постановяването му нарушения на материалния закон и необоснованост. Твърди се, че съдът е направил необосновани с оглед събраните по делото доказателства изводи относно фактическата обстановка и е достигнал до неправилни правни изводи. Касаторът претендира отмяна на обжалваното решение на АССГ и постановяване на друго такова по съществуващото на спора, с което да се уважи исковата претенция. Заявява се и искане за присъждане на направените по делото разноски.

В проведеното съдебно заседание по делото касаторът не се явява и не се представлява.

Ответникът - Главна Дирекция „Изпълнение на наказанията“, чрез процесуалния си представител юриск. К., оспорва основателността на подадената касационна жалба и моли първоинстанционното решение да се остави в сила.

Софийска градска прокуратура, чрез прокурор Р. поддържа становище за неоснователност на касационната жалба.

Административен съд София - град, XI касационен състав, като се запозна с обжалваното съдебно решение, съобрази доводите и възраженията на страните и обсъди наведените касационни основания и тези по чл. 218, ал. 2 АПК, намира за установено следното:

Касационната жалба е процесуално допустима, като подадена в срока по чл. 211, ал. 1 АПК от надлежна страна и срещу съдебно решение, подлежащо на касационен контрол. По съществото ѝ съдът взе предвид следното:

За да постанови съдебното решение в частта, предмет на съдебен контрол, първоинстанционният съд е установил, че Б. Д. Н. е постъпил в затвора [населено място] на 13.04.2018 г. за изтърпяване на наказание „лишаване от свобода“ в условията на общ режим. На 03.05.2018 г. е настанен в ЗООТ „К.“. В изпълнение на Заповед № 12 /18.07.2022 г., на началника на Затвора [населено място], на 19.07.2022 г. е преместен в затвора [населено място], 7 група при общ режим и в условия на закрит тип. Настанен е в 7 група на СЦЗ, където остава до освобождаването си на 30.08.2022г. Режимът на изтърпяване на наказанието не е променян.

Съдът е установил от докладна записка, изготвена от инспектор СДВР-8 група, че ищецът е бил настанен в спално помещение № 5 с още едно лице, като видно от справка на ръководител звено, размерите на спалното помещение са 4.30м. х 4.20 м. и санитарен възел с размери от 2.00 кв.м. Площта за живеене е 16.00 кв.м., която е подходяща за настаняване на 4 бр. лишени от свобода. Спалните помещения са оборудвани с необходимите за пребиваване маси, столове, шкафове и мивка. Притокът на естествена светлина и проветряване не е ограничен, спалните помещения разполагат с два отваряеми прозорци от общо четири. Отоплението е на ТЕЦ и парова централа, помещенията са електроснабдени. В справката е посочено също, че в санитарните възли е осигурена постоянно течаща студена и топла вода. Лишените от свобода в 7 – ма група използват ежедневен престой на открито от 13:00 часа до 14:30 часа, като по същото време имат възможност да пазаруват от затворническата лафка. Съдът е посочил, че от данните в представената докладна записка се установява, че Администрацията на Затвора [населено място] е осигурила на лишените от свобода препарати за почистване и хигиенизиране на помещенията. Относно поддържането на хигиената се посочва, че всеки месец на групите са давани сапуни, прах, белина и други препарати за почистване. Лишените от свобода имат възможност за закупуване на допълнителни почистващи препарати от магазина на затвора. Подробно са посочени и други мероприятия във връзка с подобряването на хигиената, в това число – всекидневно хигиенизиране на спалните помещения; веднъж в седмицата по график се извършва пране; дезинфекция и дератизации в съответния период е извършвана, съгласно сключения договора с „Фаворит мениджмънт“ и представени протоколи за приемане на извършените дейности по дезинсекция и дератизация.

Съдът е установил още от писмо от 21.11.2023 г. на директор на МЦ-Затвора [населено място], че за периода от 18.07.2022г. до 31.12.2022г. за Б. Н. са регистрирани две посещения в МЦ на Затвора, във връзка с измерване на артериално налягане и получаване на спиртен разтвор за третиране на гъбични инфекции по

краката. В писмото изрично се посочва, че по време на престоя му, Н. няма регистрирано нито едно оплакване за ухапвания от инсекти и кожни обриви и свързаните с тях алергични реакции или паник атаки.

Обсъдено е и съдебно решение № 7542/09.12.2022г. по адм. дело №7330/2022г. на АССГ, Трето отделение, 8 състав, с което е обявена за нищожна Заповед № 12 от 18.07.2022 г. на началника на Затвора С., с която е разпоредено лишеният от свобода Б. Д. Н. от ЗООТ „К.“ при Затвора [населено място] да бъде настанен в Затвора [населено място] за доизтърпяване на наложеното наказание.

Въз основа на горните фактически установявания, първоинстанционният съд приема, че не са търпени твърдените в исковата молба неимуществени вреди, надхвърлящи неизбежното ниво на страдание, свързано със законното лишаване от свобода, тъй като условията, при които ищецът е търпял наказанието си в процесния период в Затвора-гр.С., не са в нарушение на чл.3 ЗИНЗС. Предвид горното с Решение № 1266 от 26.02.2024 г., постановено по адм. дело № 1033/2023 г. по описа на АССГ е отхвърлен предявеният на осн. чл. 284 ЗИНЗС иск от Б. Д. Н., ЕГН [ЕГН], срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ към Министерство на правосъдието за заплащане на обезщетение в размер на 20 000 лева за претърпени неимуществени вреди за период от 19.07.2022г. до 30.08.2022г. от обявената за нищожна Заповед № 12/18. 07. 2022 г. на началника на Затвора С., с която е разпоредено лишеният от свобода Б. Д. Н. да бъде преместен от ЗООТ „К.“ в Затвора [населено място] за доизтърпяване на наложеното наказание и условията за изтърпяване на наказанието в Затвора [населено място].

Решението е законосъобразно.

Съгласно разпоредбата на чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС "държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл. 3", който в своята ал. 1 предвижда, че тези лица "не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение". Според чл. 3, ал. 2 ЗИНЗС "за нарушение на ал. 1 се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малocenност", както и действия или бездействия на специализираните органи и длъжностни лица при или по повод извършване на административни наказания.

Във връзка с горното, обоснован е с оглед представените доказателства протоколи за извършването на тези дейности от външна фирма по договор, извода на първоинстанционния съд за извършване на дезинфекция, дератизация и дезинсекция през процесния период. Обоснован е и извода, че помещението, в което е бил настанен Н. е било с достатъчна площ, вентилация, достъп до естествена светлина, достъп до баня и тоалетна, с течаща топла и студена вода. Отделно от това за посочения в исковата молба период ищецът не е посещавал МЦ на Затвора, във връзка с оплакване за ухапвания от инсекти и кожни обриви и свързаните с тях алергични реакции или паник атаки. Предвид изложеното, обосновано и правилно в оспорения акт е посочено, че от установените по делото факти не се обуславя предположение за

осъществяването на нарушение по чл. 3, ал. 2 ЗИНЗС по отношение на Б. Д. Н., което да е предпоставка за ангажиране отговорността на ГД "ИН".

Конкретната искова претенция, обаче, не се основава само на преки твърдения за нарушение по чл.3 ЗИНЗС, а се твърди и че поради издаването на Заповед № 12/18.07.2022 г. на началника на Затвора – [населено място], която е обявена за нищожна с влязло в сила на 09.12.2022 г. съдебно решение №7542/09.12.2022 г. по адм. дело №7330/2022 г. на АССГ, Трето отделение, 8 състав, ищецът е бил преместен от ЗООТ „К.“ при Затвора – [населено място] в Затвора – [населено място], вследствие на което той е бил поставен при по-неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието, от тези в ЗООТ „К.“, а именно нехигиенично помещение с инсекти (хлебарки и дървеници), при липса на достатъчно светлина и вентилация и право на разходка извън килията за 60 минути през деня, което се отразило на психическото и емоционалното му състояние. Сочи се, че въз основа на нищожната заповед, в процесния период ищецът е търпял наложеното му наказание при общ режим-закрит тип, вместо по определения от съда, постановил присъдата, общ режим – открит тип, при който е имал свобода да излиза в двора на общежитието, коридорите му се заключават само вечер, има право на свиждане при пряк контакт, може да му се осигури медицинско обслужване извън затворническото общежитие.

Относно вредите от режима при който е търпяно наказанието, настоящият съд взе предвид следното:

Безспорно е по делото, че както в ЗООТ, така и в Затвора ищецът е изтърпявал наказанието си при общ режим. Съгласно чл.71, ал.1 ЗИНЗС, в затворите и в затворническите общежития от закрит тип лишените от свобода се поставят при усилен надзор и охрана, работят само в района на съответния затвор или затворническо общежитие и по изключение - на обособени външни охраняеми обекти. Съгласно чл.72, ал.1 ЗИНЗС, лишените от свобода, които изтърпяват наказание в затворнически общежития от открит тип, се поставят при смекчен надзор и могат да работят извън района на общежитието без охрана, те провеждат свиждания без заграждения с възможност за свободен достъп до посетителите; а съгласно ал.3, т.1, лишените от свобода, които изтърпяват наказанието в затворнически общежития от открит тип, могат да ползват медицинска помощ в лечебните заведения извън местата за лишаване от свобода, включително стационарно лечение без охрана. В тази връзка, обаче, не се излагат конкретни твърдения в исковата молба и не се установява по делото, на ищеца да се е налагало да ползва медицинска помощ в лечебните заведения извън местата за лишаване от свобода; колко и какви свиждания е имал в процесния период, които поради режима в Затвора-С., е провел при заграждения и без свободен достъп до посетителите. Не се установява и към постановяването на прогласената за нищожна заповед ищецът да е работил в ЗООТ “К.“, а изпълнението на заповедта да е попречило на това. Не се сочи конкретно и как и какви права и законни интереси на ищеца се засягат от засиления охранителен режим в затвора. По отношение на престоя на открито, чл.86, ал.1, т.1 ЗИНЗС предвижда, че всички лишените от свобода, независимо от режима и типа на мястото, в което изтърпяват наказанието си, имат право на не по-малко от един час на ден престой на открито, какъвто не се спори, че му е осигурен в Затвора. Не се ангажират доказателства за продължителността и начина на осъществяване на престоя на открито в ЗООТ „К.“, което не дава възможност да се направи разлика с тези в Затвора-С., съответно за търпени от тази промяна вреди. Тежестта да докаже тези обстоятелства е за ищеца,

доколкото по делото не се установяват нарушения по чл. ЗИНЗС за да се приложи презумпцията по чл.284, ал.5 ЗИНЗС.

Предвид гореизложеното, въпреки, че в случая безспорно е установена нищожността на Заповед № 12/18.07.2022 г. на началника на Затвора – [населено място], правилен и обоснован е извода на първоинстанционния съд, че не се установява в резултата на изпълнението ѝ ищецът да е бил поставен в условия по чл.3 ЗИНЗС или в конкретни по-неблагоприятни условия в сравнение с тези при което е изтърпявал наказанието си в ЗООТ „К.“, съответно- търпени от това неимуществени вреди и причинно-следствената връзка между тях и обявеният за нищожен акт.

По тези доводи и аргументи, касационната инстанция заключава, че оспореното съдебно решение е правилно на основание чл. 209, т. 3 АПК (в съответствие с материалния закон) и при условията и по реда на чл. 221, ал. 2 АПК следва да бъде оставено в сила. Не се констатира служебно основанията за касиране на съдебния акт по см. на чл. 218, ал. 2 АПК във връзка с чл. 209, т. 1 и т. 2 АПК.

По изложените съображения, Административен съд София-град, XI-и тричленен състав, на основание чл. 221, ал. 2 от АПК във връзка с чл. 285, ал. 1 от ЗИНЗС,

Р Е Ш И :

ОСТАВЯ В СИЛА Решение № 1266 от 26.02.2024 г., постановено по адм. дело № 1033/2023 г. на АССГ, Първо отделение, 43-и състав.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване и протест.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.